

Hemlig vild vargflock driver i Mellansverige

Det finns visst inte bara en enda vild varg kvar i Sverige. Tidvis, och i Mellansverige av alla platser, driver en flock på ytterligare fyra—fem vargar omkring — utan att någon märker det!

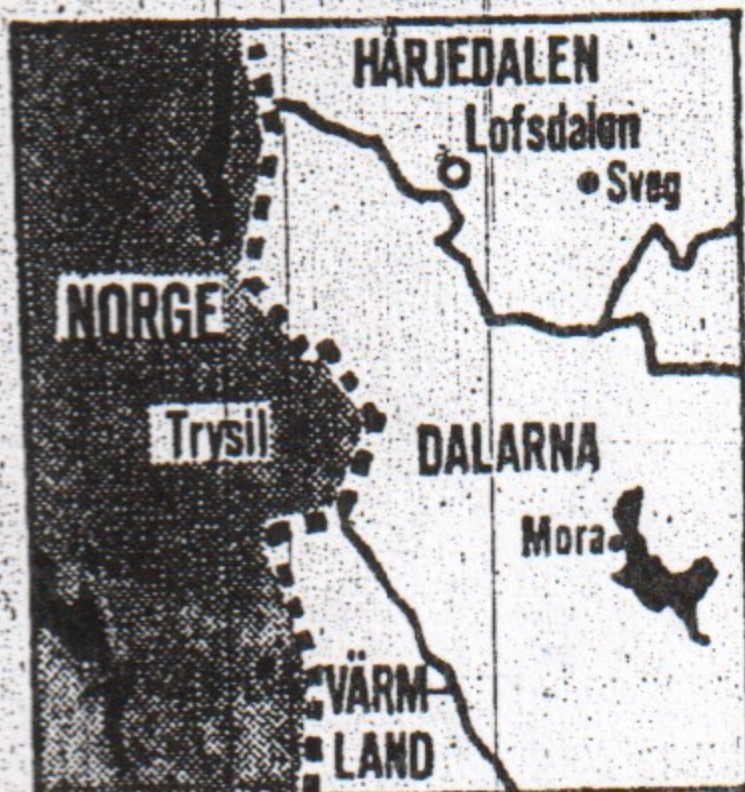
Det är i de glesbefolkade, skogrika gränstrakterna mellan Norge och Värmland/Dalarna/Härjedalen. Men flocken har sitt stamhemvist på norska sidan, i Trysil kommun i höjd med norra Värmland.

Den från norsk sida välbevarade hemligheten har läckt ut i dagarna och förklarar i ett slag en rad förmenta vargobservationer i västra Mellansverige, om svensk expertis på, som den trodde på goda grunder, inte velat sätta någon tro till.

Det gäller bl. a. en händelse i vintras, på vägen mellan Lofs-dalen och Linsell i sydvästra Härjedalen.

En pendlare med arbete i Härjedalen var en fredagskväll i januari på väg hem till Eskilstuna när en vargflock plötsligt korsade vägen framför honom. Ingen ville tro på historien, trots att han är naturkunnig och borde kunna vara helt säker på sin sak.

Inte underligt att han inte kunnat släppa upplevelser ur tankarna och grubblat åtskilligt

Det är i det här området kring norra Värmland, Dalarna och Härjedalen som den "okända" vargflocken setts till.

sedan den inträffade.

Också från bl. a. norra Värmland har kommit rapporter om varg.

— Eftersom Sverige veterligen bara hade en varg kvar, i Lapplandsfjällen, eftersom Norge understrukt att där inte

Visionen som är verklighet. Det finns tidvis en vargflock i Mellansverige.

(Teckning: GUNNAR BRUSEWITZ)

längre finns varg, eftersom det gäller områden söderöver där dock åtskilliga människor bor och även renskötsel förekommer, har vi inte kunnat tro på uppgifterna.

Det säger fil. dr Anders Bjärvall, naturvårdsverket som leder forskningsprojektet om de fyra stora rovdjuret i Sverige, förutom varg också björn, järv och lo.

Norrmännen teg

Men det var alltså fel. Det har också en handfull norska specialister vetat om men förtigt, sannolikt för att inte dra uppmärksamhet till vargflocken och därmed undvika störningar, på djuren.

När norrmän sett något och frågat har de skyndat till och försäkrat att "nej, det där är spår av schäferhund".

— Jag kan bara försäkra att den metoden använder vi inte i Sverige, säger Anders Bjärvall. Vi har inte hemlighållit några vargobservationer. Vi tror på information och öppenhet.

Samtidigt hamnar en del upplysningar i den rapport från "Projekt Varg", som Svenska naturskyddsföreningen gav ut i juli i år, i litet egendomlig dager.

Där påstås att vargen trängts tillbaka till de mest avlägsna fjällområdena, att det sannolikt bara finns en kvar i Sverige/Norge, och, inte minst, att det någonstans i trakterna av Värmland, södra Dalarna och norra Västmanland torde vara lämpligast att hysa en återinplanterad vargstam.

Norrmännen, som faktiskt har en representant med i

Svenska "Projekt Varg", måste ha lett vid läsningen. De visste ju, till skillnad från svenskarna, att just i det området strövade faktiskt tidvis en vargflock!

— I stället för att, som faktiskt föreslagits här, till stora kostnader skapa särskilda jättestora varghägn med stammar av vilda bytesdjur för att kunna studera vargarnas beteende och effekt på omgivningen inför en eventuell framtida utplantering, behöver vi tydligen bara fråga våra norska kolleger om deras erfarenheter, säger Anders Bjärvall.

Den frågan har redan avgått med posten från naturvårdsverket. Hur många får har rivits? Hur många barn har skrämts bort från skolan?

Ingen människodiet

Sanningen tycks ju vara den väntade, att vargarnas tribut är högst måttlig. Och i dieten ingår definitivt inte människor, det visar om inte annat erfarenheter från Italien, som har en fast vargstam bara tre mil från Rom.

Om inte bara de norska forskarna utan också berörda norska boskapsbönder kunde hålla tyst om vargflocken i årtal så måtte den sannerligen inte höra till de påträngande.

Det skull säkert gå galant i Sverige, också.

Lennart Lundegårdh

Förläggarna krit mot litteraturstöd

— Litteraturstödet utformning har marginell betydelse. Det påverkar varken böckernas kvalitet eller pris och kan inte ändra förlagets utgivningspolitik. Inte ens bokhandlaren vet vilka romaner som sanktionerats av staten. De är bara tian billigare än andra.

Det sade bokförläggare Per Gedin, Wahlström & Widstrand, då nämnden för litteratur och bibliotek vid kulturrådet sammankallade förläggare, bokhandlare och författare till en debatt om litteraturstödet på torsdagen.

Tillfällig form

I år kostar en roman ca 70 kr., nästa år 80—90 kr. och om tre år 100 kr. 1979 skulle alltså den statligt stödda romanens pris vara 90 kr. Detta stöd måste förbli en tillfällig sanktionsform, ansåg Gedin.

— Det är illa nog att bok-

handlaren inte identifierar den understödda romanen på sin disk. An mindre gör allmänheten så, inflikade bokhandlare Ake Rasmusson, Malmö.

Författare Artur Lundkvist, som sitter med i arbetsgruppen för stöd till skönlitteratur i översättning, kunde berätta att bidragets utformning lett till att många underhållande bestsellers, vilkas kvalitet inte förtjänar någon belöning alls erhållit detta stöd.

— I en snar framtid hoppas jag att vi skall kunna höja standardbeloppet och ge det till ett färre antal vältjänta titlar än årets 90 på ett mer flexibelt sätt, tillade Lundkvist.

Misslyckat

— Kommunens nerskärning av anslagen för bokanskaffning drabbar litteraturstödet indirekt, påpekade Levi Svenningsson, ordförande i nämnden för litteratur och bibliotek och tillika dagens ordförande.

— Dessutom måste staten ge kompensation för kostnadsstegringar. För budgetåret 1977—1978 räknar vi med ökade utlägg om 13 proc. Bidrag är nödvändiga för upprätthållande av

nuvarande böcker.

— Stöddomsböcker som ett många ur stödköpta. lar tar värdig, Svenska eningens V Bildböcker

— Svens kommit i l kerna. De på förstå svenska or

— Dessu för ometa och glesby

— Lager handeln n sortiment ningshasti Nordensor lareföreni

— Vi k Ags statli handels b stöd utan egen und de Jan Sveriges

Inte nödlandning med ett hjulpar

— Det räcker med ett hjulpar om man lutar planet i landningsögonblicket, säger flygkapten Lennart Darin som på onsdagen tog ner en DC-10:a på Kastrup genom att landa på bara vänster hjulpar.

Två av högerhjulen hade exploderat vid starten.

— Nej, någon nödlandning var det inte, hävdar flygkapten Lennart Darin, 54, mycket bestämt.

Däckexplosionen skedde vid starten från Seattle. Inifrån cockpit hörde Lennart Darin explosionen just som han lyfte planet från startbanan. Omedelbart efter följde en mycket kraftig skakning.

— Jag befarade en däckexplosion och fick snart bekräftelse. Kontrolltornet berättade att de hört den kraftiga smällen och att man funnit gummi-rester efter oss på startbanan.

På SAS i Stockholm överlade flygchefen Lennart Sjöberg

med Darin via Enköpings radio. De var överens om att svaret på vilken typ av landning det skulle bli låg i beskedet om vilka däck som exploderat. Inifrån maskinen fanns inga möjligheter att se detta. Inte heller finns några instrument, som berättar om ett eller flera däck är trasiga.

En chans var att upprepade gånger och så sakta som möjligt flyga över kontrolltornet på Kastrup och att experter där skulle kunna se vilka landningshjul som var punkterade.

Varför inte i stället be ett jaktplan gå upp och titta? Så skedde. När SAS-planet närmade sig danskt luftrum mötte ett jaktplan.

— Det gick under oss. Jag fick kontakt med piloten och han beskrev noga vilka två hjul som exploderat.

En halvtimme före landning informerade Lennart Darin passagerarna om att det kunde bli fråga om nödutrymning.

Landningen gick perfekt. När farten bromsats något släppte Darin planets lutning och gick ned också på det högra hjulparet. Då var inte påfrestningarna så stora längre.

WASA PÄLS ÄR STORA PÅ SKINN OCKSÅ!

LUMBERJACKA

i nappa

storlek 34—42

Svart, brun eller

konjak 395.—

MOCKAKAPPA

med kapuschong

och svarta foder

NAPPAJACKA

med knyttskärp

